

EKONOMICKÁ INFORMÁCIA O TERITÓRIU

Namíbijská republika

[Všeobecné informácie o krajine](#)

November 2015

I. ZÁKLADNÉ EKONOMICKÉ INFORMÁCIE

a) Základná charakteristika hospodárstva

Od získania nezávislosti v roku 1990, namíbijská vláda podporovala politiku trhovej ekonomiky s cieľom rozvoja voľného obchodu a tvorby nových pracovných miest. Vláda sa aktívne uchádzala o finančnú pomoc darcov a usilovala sa o prílev zahraničných investícií do krajiny, ktorý podporilo aj prijatie značne liberálneho zákona o zahraničných investíciách v roku 1990. Namíbia je spolu s Južnou Afrikou, Lesothom a Svazijskom členom spoločného monetárneho priestoru (Common Monetary Area, CMA). Tak juhoafrický rand, ako aj namíbijský dolár (1 USD = 8.407 NAD) sú zákonným platidlom v Namíbii. CMA dohoda obmedzuje priestor pre nezávislú monetárnu politiku Namíbie, v dôsledku čoho sa Národná banka Namíbie riadi fiškálnou politikou juhoafrickej centrálnej banky. V júli 2014 bola podpísaná aj hromadná dohoda o ekonomickom partnerstve (EPA) medzi EÚ a JAR, Botswanou, Namíbiou, Svazijskom, Lesothom a Mozambikom, ktorá by mala vstúpiť do platnosti koncom roka 2015.

Namíbia má v porovnaní s väčšinou krajín v regióne veľmi disciplinovanú fiškálnu politiku a diverzifikovanejšiu ekonomiku. K žiadnym zásadným zmenám by nemalo dôjsť ani po nedávnych všeobecných voľbách (november 2014), ktoré zaručili kontinuitu vládnej strany z posledného volebného obdobia. Hnacím motorom ekonomického rastu v krajine je ťažobný priemysel a cestovný ruch, rovnako ako aj rozvoj rybolovu, farmárstva a priemyselnej výroby. V roku 2014 sa rast HDP pohyboval na úrovni 4,2%, na rok 2015 sa predpovedá podobný rast na úrovni 4,3%. Miera inflácie bola v roku 2014 na úrovni 5,4%, v roku 2015 sa odhaduje na 4,3%. Táto relatívne rýchlo sa rozvíjajúca krajina, ktorá sa zaraďuje medzi krajiny so stredným príjmom, však čelí aj niekoľkým problémom. Z toho najzávažnejšia je relatívne vysoká nezamestnanosť, najmä mladých a vysoký počet nakazených vírusom HIV. Nezamestnanosť u mladých ľudí dosahuje až okolo 80%, kým celková nezamestnanosť sa podľa údajov Svetovej banky pohybuje na úrovni okolo 18%. Vysoká nezamestnanosť mladých sa pripisuje predovšetkým nedostatočnému vzdelávaciemu systému, ktorý nepripraví mladých ľudí na prácu a chýbajú im zručnosti, po ktorých je momentálne dopyt na trhu práce. Namíbia nemá politiku zamestnanosti, ale existuje niekoľko programov zameraných na mládež vrátane programu *National Youth Service*, ktorý poskytuje mladým ľuďom odbornú prípravu na výkon povolania alebo založenie vlastného podnikania. Pokiaľ ide o situáciu s HIV, hoci počet nakazených klesol z 19,9% na 17,8% a kvalita liečby rastie, HIV naďalej predstavuje v Namíbii veľmi závažný problém.

b) Hlavné odvetvia hospodárstva

Medzi najvýznamnejšie sektory, ktoré se podieľajú na tvorbe HDP Namíbie patrí predovšetkým štátna a regionálna správa a štátne organizácie (20%), financie a vnútorný obchod vrátane realitných služieb (11,4%), ťažobný priemysel (15,8% - predovšetkým ťažba diamantov, uránu, medi a zinku), zahraničný obchod, rybolov a poľnohospodárstvo (8,9 %) a spracovateľský priemysel (13,2%).

Najvýznamnejším odvetvím v Namíbii je **ťažobný priemysel**, ktorý prispieva do štátneho rozpočtu až 16% HDP, z čoho ťažba diamantov prispieva 6%. Namíbia je štvrtým najväčším exportérom nepalivových minerálov v Afrike a jedným z najväčších svetových producentov uránu. Bohaté aluviálne ložiská diamantov a čoraz úspešnejšia morská ťažba spravili z Namíbie jednu z primárnych destinácií pre tie najkvalitnejšie diamanty, ktoré sa používajú na

výrobu šperkov. Navyše vďaka nedávne objaveniu nových diamantových ložísk sa Namíbia môže stať krajinou s najväčšími zásobami diamantov na svete v rozsahu približne 1,5 miliardy karátov. Okrem diamantov sú ďalšími exportnými komoditami urán, zinok, meď, zlato, striebro, cín, olovo, fluorit a soľ. V dôsledku globálnej krízy ceny – najmä medi a diamantov - v roku 2008 na globálnom trhu výrazne poklesli. Dnes ceny týchto komodít opäť rastú, čo je dobrou správou pre ekonomiku Namíbie. Zvýšenie príjmov do štátnej pokladnice sľubujú aj nové uránové bane.

V rámci ťažobného priemyslu vykázala v posledných rokoch nárast predovšetkým ťažba diamantov, kde je hlavným producentom NamDeb Diamond Corporation - spoločný podnik namíbijskej vlády a nadnárodnej firmy z JAR De Beers, ktorá ťaží diamanty tak v tradičných ložiskách na juhozápade Namíbie, tak i pod morskou hladinou v príslušných oblastiach. Významným impulzom bolo otvorenie dolu a spracovateľského závodu na zinok Scorpion. Ťažba uránu stagnovala, ale po otvorení nového výnosnejšieho dolu neďaleko dolu Rössing, ktorý je najväčším povrchovým dolom na ťažbu uránu na svete, avšak s nízkym obsahom rudy, sa Namíbia posunula na piate miesto najväčších producentov uránu na svete.

Hoci **poľnohospodárstvo** priamo alebo nepriamo poskytuje prácu 70% populácie, prispieva iba 6% do HDP. Podľa názoru viacerých agronómov, jeho potenciál je však omnoho vyšší. Medzi hlavné aktivity patrí chov dobytka, najmä výroba hovädzieho a baranieho mäsa, ktorá predstavuje asi 70-80% hrubého príjmu z tohto sektora. Agronomická výroba vygeneruje len niečo okolo 20-30% príjmu. Počet hospodárskych zvierat v Namíbii je približne takýto: 2,5 milióna hovädzieho dobytka, 2,4 milióna oviec a 1,8 milióna kôz. Až 80% hovädzieho a baranieho mäsa sa vyváža do Južnej Afriky a Európskej únie. Namíbijské podnebie je vhodné najmä pre plodiny rastúce na suchej pôde ako kukurica, pšenica, cirok, proso, hroznové víno, datle a rôzne druhy fazule. Avšak Namíbia dováža približne 50% obilnín zo zahraničia. Jedným z riešení ako obmedziť závislosť na dovoze obilnín je *Green Scheme Programme*, vládny projekt na rozvoj veľkých komerčných fariem v súkromnom vlastníctve.

Rybársky priemysel je v Namíbii rozvinutý a veľmi moderný. Zaraduje sa medzi desať najrozvinutejších rybárskych priemyslov na svete. Na 1 500 kilometrov dlhom pobreží Atlantického oceánu sa najviac lovia makrely a merlúzy a vo väčšom množstve tiež raky, kraby, tuniak, ustrice, sardinky a chaluhy.

Cestovný ruch sa v posledných rokoch stal druhým najdôležitejším odvetvím v Namíbii, hneď po ťažobnom priemysle. Pred pätnástimi rokmi bolo v cestovnom ruchu zamestnaných približne 600 ľudí, dnes je ich takmer 80 000, čo predstavuje približne 20% formálnej zamestnanosti v krajine. V roku 2014 navštívilo Namíbiu 1,2 mil. turistov, v roku 2015 sa očakáva nárast na približne 1,7 mil. turistov. Po Južnej Afrike najviac turistov prišlo z Nemecka, Veľkej Británie, Talianska a Francúzska. Napriek tomu, že až 4/5 krajiny sú pokryté púšťou, Namíbia ponúka výborné možnosti pre ekoturizmus s množstvom divej zveri. Ďalšou novinkou vo svete turistického ruchu je tzv. *community tourism*, ktorý umožní bližšie sa zoznámenie s rozličnými etnickými skupinami a zapojenie sa do ich tradičného spôsobu života. Veľkej obľube turistov sa teší aj päťdňový pobyt v safari naplnený rôznymi dobrodružstvami od preletu *nad Skeleton Coast Safari* s medzipristátiami na rôznych plážach a suchých riečnych korytách. Čo sa týka cestovného ruchu, Namíbia je prekopníkom v inováciách v tejto oblasti a je najrýchlejšie sa rozvíjajúcou turistickou destináciou na južnej pologuli.

c) Členstvo v medzinárodných organizáciách a účasť v integračných procesoch

Popri členstve v Juhoafrickom rozvojom spoločenstve (Southern African Development Community, SADC) Namíbia je aj členom Juhoafrickej colnej únie (Southern African Customs Union, SACU) spolu s Južnou Afrikou, Botswanou, Lesothom a Swahilskom, ktorej sídlo je v hlavnom meste Namíbie Windhoek. V júli 2008, SACU podpísala dohodu s USA o obchodnej, investičnej a rozvojovej spolupráci. V blízkej budúcnosti SACU plánuje prejednať obchodné dohody s USA, Čínou, Indiou, Keňou a Nigériou.

- OSN a jej agentúry (UNCTAD, UNESCO a pod.)
- Medzinárodná banka pre obnovu a rozvoj (IBRD)
- Medzinárodný menový fond (IMF)
- Svetová obchodná organizácia (WTO)
- Hnutie nezúčastnených (NAM)
- Africká únia (AU)
- Africká rozvojová banka (ADB)
- Juhoafrická colná únia (SACU)
- Spoločná menová oblasť (Common Monetary Area – CMA)

II. PODPORA OBCHODU A PODNIKANIA

a) Podnikateľská legislatíva

V oblasti podpory vývozu namíbijského tovaru a podpory prílevu zahraničných investícií pôsobí **Ministerstvo obchodu a priemyslu Namíbie (MTI)**. Podporu vývozu namíbijského tovaru vykonáva odbor podpory vývozu MTI v rámci sekcie medzinárodného obchodu. Podporu prílevu zahraničných investícií do Namíbie uskutočňuje **Namibia Investment Centre (NIC – Namíbijské investičné centrum)**, ktoré je samostatným odborom MTI. NIC funguje ako agentúra na podporu investícií a má svojich zástupcov v zahraničí na namíbijských zastupiteľských úradoch v Berlíne, Kuala Lumpur, Paríži, Pretórii a Washingtone. V prípade, že sa slovenský subjekt rozhodne založiť vlastnú kanceláriu či spoločný podnik v Namíbii, je možné odporučiť využitie služieb tejto investičnej agentúry. NIC je „one-stop“ centrom služieb pre zahraničných investorov.

V oblasti podpory prílevu priamych zahraničných investícií spolupracuje NIC úzko s **Offshore Development Company (ODC)**, ktorá bola založená ako súkromná spoločnosť so štátnym podielom. ODC monitoruje, riadi a propaguje režim Exportných výrobných zón ako hybnej sily exportne orientovanej industrializácie Namíbie. Súčasne podporuje strategické projekty zamerané na rozvoj priemyslu.

Sprostredkovaním obchodných kontaktov a zabezpečovaním programu pre zahraničné misie podnikateľov sa zaoberá **Namibia Chamber of Commerce and Industry** (Namíbijská obchodná a priemyselná komora).

Významnými miestnymi obchodnými a priemyselnými komorami sú:

- **Walvis Bay Chamber of Commerce and Industry** - e-mail: [wbcci@iafrica.com.na](mailto:wbcc@iafrica.com.na)
- **Windhoek Chamber of Commerce** - e-mail: windhoek@ncci.org.na

Podmienky založenia spoločnosti alebo pobočky zahraničnej spoločnosti v Namíbii:

Namíbia má hybridný právny systém, tzn. kombinácia práva kodifikovaného a práva zvykového. Tento systém umožňuje nasledujúce formy prítomnosti zahraničného subjektu v Namíbii:

- spoločnosť (súkromná a verejná) - company;
- uzavretá spoločnosť (Close Corporation) - je veľmi podobná „Company“.

· partnerstvo (Partnership) - jedná sa o obchodný vzťah medzi dvoma či viacerými osobami alebo spoločnosťami.

Neexistuje formálna požiadavka, ani žiadna legislatíva, ktorá by regulovala vytvorenie „Partnership“. Partnerstvo môže mať aspoň dvoch ale nie viac ako 20 partnerov.

· zahraničná spoločnosť (foreign company) - pobočka zahraničnej spoločnosti je považovaná za „externú“ spoločnosť, avšak musí sa zaregistrovať v obchodnom registri (Registrar of Companies pod MTI).

Postup založenia jednotlivých právnych foriem podniku a dokumenty, ktoré sú k tomu potrebné, sú obsiahnuté na stránke MTI: <http://www.mti.gov.na/companies.html>.

Živnostenské podnikateľské oprávnenia sa v Namíbii nevyžadujú (forma sole proprietor).

b) Programy podpory zahraničného obchodu, technickej a finančnej pomoci, projekty regionálnej spolupráce

Namíbijská vláda poskytuje viacero investičných stimulov, napríklad kapitálovú daň nerezidentov len vo výške 10%, dividendy plynúce do namíbijskej spoločnosti sú oslobodené od dane, stroje a zariadenia môžu byť plne odpísané počas doby troch rokov, budovy môžu byť odpísané 20% počas prvého roku a 4% každý rok počas nasledujúcich 20 rokov, dovoz alebo nákup priemyselných strojov a zariadení je oslobodený od DPH.

Viac informácií o podporných programoch je možné nájsť na stránke Namíbijského investičného centra <http://www.mti.gov.na/nic.html>.

c) Verejné obstarávanie

Oblasť verejného obstarávania je upravená zákonom č. 16 z roku 1996. Zákazka musí byť realizovaná prostredníctvom **Tender Board of Namibia**, ktorá pôsobí pod namíbijským ministerstvom financií, ktorá zákazky udeľuje na základe výberového konania (hodnota vyššia ako 10 000 N\$). Tendre sú zverejňované v namíbijskej tlači a sú otvorené aj pre zahraničných účastníkov. V Namíbii registrovaní domáci dodávatelia však majú cenovú preferenciu na základe uplatňovania princípu lokálneho podielu. Namíbia nemá oficiálnu protiodberovú alebo off-setovú právnu úpravu.

d) Zmluvná základňa

SR neuzatvorila s Namíbiou doposiaľ žiadne zmluvné dokumenty.

III. INVESTÍCIE, ENERGETIKA, VEDA A VÝSKUM

a) Priame zahraničné investície:

Celková výška PZI v Namíbii dosiahla v roku 2014 hodnotu okolo 3,5 miliardy USD. Z hľadiska investícií má Namíbia vhodnú polohu: je blízkym susedom Južnej Afriky a tiež obchodnou bránou do SADC. Čoskoro by mala dobudovať aj dva veľké dopravné uzly prepájajúce subkontinentálny trh. Namíbia sa tiež usilovne snaží o diverzifikáciu ekonomiky aj prostredníctvom zón pre rozvoj priemyslu, tzv. *Industrial Development Zones*.

Medzi najväčšie zahraničné investície patrí tzv. Scorpion - baňa na zinok a spracovateľský závod (náklady 454 mil USD). Bola to doposiaľ najväčšia investícia do banského priemyslu v Namíbii po získaní nezávislosti. Spracovateľskému závodu bol potom udelený namíbijskou vládou štatút Exportnej výrobnéj zóny. Ďalším významným investičným projektom bolo vybudovanie textilného závodu malajzijskej firmy Ramatex, ktorého výroba bola prevažne určená na vývoz v rámci preferenčného dovozného režimu AGOA (Africa Growth and Opportunity Act) do USA. Napriek tomu Namíbie dodnes pociťuje nedostatočný prílev investícií, a to tak zo strany miestnych, ako aj zahraničných investorov.

b) Energetická politika krajiny

V súvislosti s rozvojom priemyslu rastie význam energetiky a tiež vodného hospodárstva, ktoré má však vzhľadom na klimatické podmienky veľmi obmedzené zdroje. Preto bude v budúcnosti zohrávať významnú úlohu čistenie a úprava vody. Namíbia má ložiská plynu v pobrežnej oblasti Atlantického oceánu (Kudu cca 170 km od pobrežia blízko ústia rieky Oranje v severo-západnej Namíbii).

Výroba a rozvod elektrickej energie je v rukách štátnej firmy Nampower. V súčasnosti sa Namíbia vo výrobe elektriny spolieha prevažne na vodnú elektrárňu Ruacana na Cunene River a tepelnú elektrárňu Van Eck vo Windhoeku. Elektrina je do Namíbie vo veľkej miere dovážaná (60 - 70 %), a to od firmy Eskom z JAR, zo Zambie a Zimbabwe a v budúcnosti tiež pravdepodobne z Mozambiku. Táto situácia by sa však mala zmeniť s plánovanou realizáciou veľkých energetických projektov (najmä využitie zásob zemného plynu z Kudu), ktoré by z Namíbie mali urobiť čistého vývozcu elektriny, ktorej je v juhoafrickom regióne aktuálne nedostatok. Nampower pokročil v príprave projektu plynovej elektrárne Kudu s kombinovaným cyklom a plánovanou kapacitou 800 MW. V marci 2013 Nampower a Kudu Gas Field Upstream Developers podpísali dohodu, ktorá stanovuje harmonogram projektu na 12 mesiacov a následne bolo vypísaných niekoľko výberových konaní. Zahájenie výstavby elektrárne Kudu by mohlo začať v decembri 2014.

Podiel na celkovej výrobe elektrickej energie (v percentách):

	2014
Tepelné elektrárne	0%
Jadrové elektrárne	0%
Obnoviteľné zdroje energie - hydro	97%
Dieselové elektrárne	3%

IV. ZAHRANIČNÝ OBCHOD KRAJINY

a) Dovozný a vývozný režim, obchodná prax

Dovoz tovaru z krajín mimo Juhoafrickej colnej únie (SACU) podlieha spoločnému vonkajšiemu tarifnému režimu (Common External Tariff), pričom rovnaké tarify sa vyberajú v rámci celej SACU a sú prerozdelené medzi členské štáty SACU podľa ich ekonomickej sily. Clá a spotrebné dane v rámci SACU sú na určité výrobky stanovené JAR s platnosťou pre všetky členské krajiny a zodpovedajú tak skôr požiadavkám JAR ako Botswany. Od 1. júla 2002 sa pri dovoze uplatňuje DPH. S ohľadom na SACU musí Botswana uplatňovať rovnaké anti-dumpingové ochranné opatrenia ako JAR. Pri dovoze mimo SACU musí byť predložený „bill of entry“ a pri dovoze z krajín, ktoré sú členmi SACU, je potrebné predloženie „transfer traffic form“ CCA 1. Pri **vývoze** je musia nečlenské krajiny SACU vyplniť vývozný „bill of entry“, členské krajiny SACU „transfer traffic form“ CCA 1. U väčšiny vývozov sa nevyžaduje vývozné povolenie.

Dovozca musí mať dovozné povolenie od Ministerstva obchodu a priemyslu Namíbie a musí byť namíbijským občanom alebo rezidentom. Používanie colných agentov je nepovinné. Všetky dovozy podliehajú licenčnému režimu Ministerstva obchodu a priemyslu, licencie sú iba pre štatistické účely. Dvojstupňovému licenčnému konaniu podlieha dovoz liekov, chemikálií, mrazených a chladených rýb a mäsa, živých zvierat a genetických materiálov, kontrolovaných ropných produktov, zbraní a streliva, diamantov, zlata a ďalších nerastov a tiež všetkých „second-hand“ výrobkov, ako napr. odevov a automobilov, kedy sú dovozné licencie vydávané len na základe predchádzajúceho povolenia vydaného príslušným ministerstvom.

Vývozca nemusí byť registrovaný, iba exportéri mäsa musia mať registráciu na Meat Board. Vývozy mimo krajín SACU podliehajú licenciám, špeciálny režim platí na lieky, živé zvieratá a genetické materiály, všetky pštosie chovné materiály, mäso a zverinu, chránené zvieratá, rastliny, zbrane a strelivo, nerasty vrátane zlata a diamantov.

Zóny voľného obchodu

V súčasnosti je Namíbia signatárom týchto mnohostranných preferenčných dohôd:

- **Juhoafrická colná únia** (Southern African Customs Union) - Botswana, JAR, Lesotho, Namíbie, Svazijsko
- **Juhoafrické rozvojové spoločenstvo** (South African Development Community) - jedná sa o oblasť voľného obchodu.

Botswana je tiež súčasťou dohôd poskytujúcich nerecipročné preferenčné zaobchádzanie na dovoz tovaru z rozvojových krajín do EÚ a USA, a to:

- **Dohoda z Cotonou medzi EÚ a krajinami ACP** (Afriky, Karibiku a Pacifiku) -

má skončiť v r. 2014, do tej doby by mala byť dojednaná Dohoda o ekonomickom partnerstve

- **AGOA** (African Growth and Opportunity Act) - je v oblasti obchodu s textilom uplatňovaný medzi Botswanou a USA preferenčný režim na dovoz do USA (platnosť do 2015)

b) Základná štatistika zahraničného obchodu

Namíbijský export v roku 2014 sa pohyboval na úrovni 4,96 miliardy USD a import sa pohyboval na úrovni 7,64 miliardy USD.

c) Tovarová štruktúra zahraničného obchodu v členení vývoz/dovoz

Najdôležitejšie vývozné položky Namíbie v roku 2014 boli diamanty (45% z celkového vývozu), meď, zlato, zinok, olovo, urán, dobytok, spracované ryby, karakulová (ovčí) koža.

V dovoze dominovali dopravné zariadenia, potraviny, ropa a palivá, stroje a zariadenia, chemické látky.

d) Teritoriálna štruktúra zahraničného obchodu vývoz/dovoz

Najvýznamnejším **obchodným partnerom** je Južná Afrika, aj keď obe krajiny si zároveň konkurujú v exporte hovädzieho a rybieho mäsa na európske trhy. Ďalšími významnými partnermi sú Európa, USA a Kanada. Namíbia je súčasťou *African Growth and Opportunity Act (AGO)*, ale v rámci tohto programu dosiahla len veľmi málo výsledkov. Obchodné vzťahy s Európskou úniou sú vo všeobecnosti dobré, aj keď Namíbia mala viaceré výhrady voči podpísaniu dohody o ekonomickom partnerstve s EÚ. V júli 2014 boli napokon úspešne ukončené rokovania o dohode o ekonomickom partnerstve (EPA) medzi EÚ a JAR, Botswanou, Namíbiou, Svazijskom, Lesothom a Mozambikom. EPA umožní daným krajinám Juhoafrického rozvojového spoločenstva lepší a jednoduchší prístup komodít na trhy EÚ. EPA by mala vstúpiť do platnosti v druhej polovici roka 2015.

V porovnaní s EÚ, politické a ekonomické vzťahy Namíbie s Indiou, Čínou a Ruskom sú na veľkom vzostupe. V blízkej budúcnosti sa očakáva robustný prílev investícií prichádzajúci najmä z Číny a Indie. Okrem toho Namíbia vo veľkej miere podporuje regionálnu ekonomickú integráciu, kde sa snaží byť príkladom pre ostatné krajiny berúc do úvahy jej výborne rozvinuté dopravné a telekomunikačné siete.

Namíbijské vývozy smerujú do JAR, Veľkej Británie, Nemecka, Španielska a Francúzska. Dovozy prichádzajú z JAR, Nemecka, Veľkej Británie, Španielska a Švajčiarska.

Teritoriálna štruktúra namíbijského vývozu:

Krajina	Hodnota v %
JAR	31,5
Veľká Británia	24,6
Angola	14,6
Španielsko	12,1
Francúzsko	6,3

Teritoriálna štruktúra namíbijského dovozu:

Krajina	Hodnota v %
JAR	77,3
Nemecko	3,1
Veľká Británia	2,6
Španielsko	1,2
Švajčiarsko	1,2

e) Vývoj zahraničného obchodu so SR za posledných päť rokov (vývoz/dovoz)

Vzájomné obchodno-ekonomické vzťahy medzi SR a Namíbiou sú slabo rozvinuté. Tak ako v prípade JAR, SR ani s Namíbiou nemá uzavretú dohodu o ochrane a podpore investícií, ani dohodu o zabránení dvojitého zdanenia. Na rozdiel od väčšiny štátov Juhoafrického rozvojového spoločenstva, s Namíbiou Slovensko počas viacerých rokov vykazovalo pasívnu obchodnú bilanciu. V roku 2014 bola obchodná výmena medzi SR a Namíbiou vyššia o viac ako 200% v porovnaní s rokom 2013.

Vzájomná obchodná výmena medzi Namíbiou a SR v tis. EUR (podľa štatistík MH SR):

ROK	2010	2011	2012	2013	2014	2015 jan-máj
SR Dovoz	944	398	167	95	676	154
SR Vývoz	32	858	53	435	535	37
Obrat	976	1256	220	530	1 211	191
Bilancia	- 912	430	-114	340	-141	-117

Komoditná štruktúra slovenského exportu do Namíbie:

Vo vývoze dominujú telekomunikačné zariadenia a príslušenstvo, elektrické stroje (bez rotačných) a ich diely, diely a príslušenstvo motorových vozidiel, merače, kontrolné, analyzačné a riadiace prístroje, elektr. príst. na spínanie, rozpojovanie elektr.obvodu.

Komoditná štruktúra exportu z Namíbie do SR:

Medzi komodity, ktoré Namíbia vyváža do SR patria zinok, ostatné organické chemikálie, ryby, zlúčeniny s dusíkovou funkčnou skupinou, umelecké diela, zberateľské predmety a starožitnosti, ovocie a orechy, suroviny rastlinného pôvodu, mäso hovädzie, čerstvé, chladené alebo zmrazené, prístroje na záznam alebo reprodukciu zvuku a hotové výrobky z textilných materiálov.

V. MARKETINGOVÁ STRATÉGIA

a) Obchodné zvyklosti v teritóriu

Namíbijský trh je malý a do veľkej miery prepojený s JAR. Ide o pomerne vyspelý trh, ktorý sa svojou povahou a zákonitosťou približuje najvyspelejším krajinám sveta a preto aj obchodná prax má štandardné pravidlá. Pokiaľ treba na niečo predsa len upozorniť je skutočnosť, že samozrejmosťou je precíznosť a solídnosť vo vzájomnej spolupráci. Špecifikom trhu je, že pri spotrebných tovaroch dáva väčšina firiem prednosť priamemu kontaktu na výrobcu z dôvodov šetrenia nákladov na sprostredkovateľov. Pri strojárskom sortimente je viac využívaný distribútor s vlastnými skladmi, ktorý nakupuje na vlastný účet a predáva tovar menším firmám.

b) Vyhodnotenie odbytových možností SR

Namíbia je relatívne perspektívnou krajinou pre odbyt niektorých slovenských výrobkov, nakoľko väčšina obilnín a potravín, ako aj elektrických a elektronických strojov a prístrojov sa do krajiny dováža. V prípade úspešnosti programu *Green Scheme Programme* a vytvorenia veľkých komerčných fariem, by sa mohli otvoriť odbytové možnosti pre slovenské poľnohospodárske stroje a prístroje.

Väčší priestor pre rozšírenie obchodno-ekonomickej spolupráce by však mohli predstavovať vzájomné investície. V Namíbii sa buduje veľa nových hotelov a turistických zariadení, kde by slovenské stavebné firmy mohli vstúpiť ako investori/partneri projektu. Rozmach budovania stredísk cestovného ruchu otvára aj možnosti pre stavebné a strojárne firmy exportovať do Namíbie stavebné materiály a tiež stroje a prístroje. Nakoľko Namíbia sa v súčasnosti považuje za jednu z najinovatívnejších krajín v oblasti cestovného ruchu, bolo by zaujímavé preskúmať možnosť namíbijských investícií do kreatívneho rozvoja cestovného ruchu na Slovensku. V oblasti cestovného ruchu za zmienku tiež stojí, že nakoľko bezpečnostná situácia v Namíbii je podstatne lepšia ako v Južnej Afrike, bolo by vhodné podporovať rast počtu turistov zo Slovenska do tejto krajiny. Napokon, tak ako pre ostatné krajiny v regióne, je v Namíbii témou aj rozvoj energetickej infraštruktúry, oblasť, kde by sa slovenská strana mohla aktívne zapojiť buď formou subdodávateľských kontraktov, alebo ako jeden z partnerov projektu, či poskytnúť svoju expertízu vo forme poradenských a konzultačných služieb.

Zo strany SR je dôležité pracovať na intenzifikácii politického a ekonomického dialógu s Namíbiou s cieľom rozšíriť slovenský export do Namíbie a posilniť svoju pozíciu na namíbijskom trhu. Rovnako je dôležité aktívne prezentovať možnosti podnikania a investovania v Namíbii slovenským podnikateľom s cieľom priblížiť im Namíbiu ako atraktívnu obchodnú destináciu. A naopak, prezentovať možnosti podnikania na Slovensku namíbijskej podnikateľskej sfére. Účinným spôsobom presadenia sa na miestnom trhu by mohol byť spoločný postup krajín V4. Ekonomickí diplomati z krajín V4 organizujú v jednotlivých provinciách JAR pravidelné obchodno-investičné semináre. V roku 2013 zorganizovali taký seminár aj v hlavnom meste Namíbie Windhoek a tiež sa stretli s približne 20 lokálnymi firmami s cieľom posilniť obchodné vzťahy medzi Namíbiou a ekonomickým priestorom V4.

c) Marketingová stratégia pri vývoze do teritória

Vzhľadom k rastúcej kvalite namíbijského trhu sú propagácia, marketing a reklama jedným zo základných predpokladov úspechu na trhu. V tejto oblasti pôsobia viacero špecializovaných firiem a asociácií, ktoré sú schopné poskytnúť servis na vysokej profesionálnej úrovni.

Užitočné kontakty a odkazy

- Bank of Namibia - centrálna banka www.bon.com.na
- Vláda Namíbie - oficiálna vládna stránka www.gov.na
- Namibia Investment Centre – (NIC) agentúra na podporu investícií pod ministerstvom obchodu a priemyslu (MTI)
- Namibian Statistical Agency - národný štatistický úrad: <http://www.nsa.org.na/>
- Namibia Trade Directory - namíbijské "zlaté stránky"
- Namibia Chamber of Commerce and Industry - obchodná a priemyselná komora Namíbie - <http://www.ncci.org.na>
- Ministerstvo obchodu a priemyslu Namíbie (MTI)
- Ministerstvo ťažby a energetiky (MME)
- Africká rozvojová banka (AfDB) v Namíbii: <http://www.afdb.org/en/countries/southern-africa/namibia/>

d) Praktické informácie pre exportéra a importéra

Podnebie: Najteplejšie mesiace sú november až február (leto) s priemernými maximálnymi dennými teplotami 20 až 36 stupňov Celzia. Priemerné minimálne zimné teploty (jún až august) sa pohybujú v noci od 6 do 10 stupňov Celzia, počas dňa od 18 do 22 stupňov Celzia. Leto je daždivé, najmenej zrážok je v zime.

Zdravotné riziká: V Namíbii sa vyskytuje malária, predovšetkým na severe a východe (hlavné mesto Windhoek je výnimkou), na severovýchode v regióne Caprivi sa vyskytuje ojedinele mucha tse-tse, ktorá roznáša spavú nemoc.

Časový posun: +2 hod oproti GMT, od marca do septembra je „zimný“ čas, tj. +1 hod oproti GMT.

Medzinárodná predvoľba: +264

Štátne sviatky

- 1. január Nový rok
- 21. marec Deň nezávislosti
- 6. apríl Veľký piatok
- 9. apríl Veľkonočný pondelok
- 1. máj Deň pracujúcich
- 4. máj Deň Cassinga
- 25. máj Deň Afriky
- 26. august Deň hrdinov
- 10. december Deň ľudských práv
- 25. december Vianočný deň
- 26. december Deň rodiny

Obvyklá pracovná doba:

- Banky – pondelok až piatok od 9.00 do 15.30
- Firmy – pondelok až piatok od 8.00 do 17.00
- Úrady – pondelok až piatok od 8.00 do 17.00 .

Dôležité telefónne čísla (záchranka, dopravná polícia, požiarnici, infolinky a pod.)

- Tel. č. 10 111 - polícia
- Tel. č. 21 111 – hasiči